

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 30.5.2012 г.
COM(2012) 303 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Чешката република за 2012 г.

и за представяне на становище на Съвета за програмата за конвергенция на Чешката република за периода 2012—2015 г.

{SWD(2012) 303 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Чешката република за 2012 г.

и за представяне на становище на Съвета за програмата за конвергенция на Чешката република за периода 2012—2015 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия[2],

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент[3],

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

(1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Европейската комисия да се започне изпълнението на нова стратегия за работни места и растеж — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики, която стратегия е съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.

(2) (2) На 13 юли 2010 г. Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоките за политиките

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.
[2] COM(2012)303 окончателен
[3] P7_TA(2012)0048 и P7_TA(2012)0047

на държавите членки по заетостта[4], като заедно двата акта представляват т. нар. „интегрирани насоки“. Държавите членки бяха приканени да се съобразят с интегрираните насоки при провеждането на националната си икономическа политика и политика по заетостта.

(3) На 12 юли 2011 г. Съветът прие препоръка относно националната програма за реформи на Чешката република за 2011 г. и даде становището си относно програмата за конвергенция на Чешката република за периода 2011—2014 г.

(4) На 23 ноември 2011 г. Комисията прие втория годишен обзор на растежа, с което постави началото на втория европейски семестър за предварително и интегрирано координиране на политиката, залегнало в стратегията „Европа 2020“. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 14 февруари 2012 г. Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение[5], в който беше посочено, че Чешката република няма да бъде една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.

(5) На 2 март 2012 г. Европейският съвет одобри приоритетите, насочени към осигуряване на финансова стабилност, бюджетна консолидация и действия за стимулиране на растежа. Той подчерта необходимостта от продължаване на диференцирана бюджетна консолидация, благоприятстваща растежа, възстановяване на нормалните условия за отпускане на заеми за икономиката, насърчаване на растежа и конкурентоспособността, справяне с безработицата и социалните последици от кризата и модернизиране на публичната администрация.

(6) На 25 април 2012 г. Чешката република представи своята програма за конвергенция за периода 2012—2015 г., а на 13 април 2012 г. — своята национална програма за реформи за 2012 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

(7) Въз основа на оценката на програмата за конвергенция за 2012 г. в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета, Съветът е на мнение, че макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на програмата изглежда реалистичен. Според програмата за конвергенция растежът на БВП се очаква да достигне 0,2 % и 1,3 % съответно през 2012 г. и 2013 г. в сравнение с 0 % и 1,5 % съответно през 2012 г. и 2013 г. съгласно прогнозата на Комисията от пролетта на 2012 г. Целта на бюджетната стратегия, заложена в програмата, е да се постигне балансиран бюджет през 2016 г. Целта за дефицита по консолидирания държавен бюджет от 2,9 % от БВП през 2013 г. е в съответствие със срока за коригиране на прекомерния дефицит, предвиден в препоръките на Съвета от 2 декември 2009 г. Средногодишната фискална корекция от 0,9 % от БВП през периода 2010—2013 г., въз основа на (преизчисленото) структурно салдо на бюджета[6], е малко под корекцията от 1 % от БВП, препоръчана от Съвета. Програмата потвърждава предишната

---

4 Решение 2012/238/ЕС на Съвета от 26 април 2012 г.

5 COM(2012) 68 окончателен.

6 Салдо, коригирано спрямо фазата на икономическия цикъл, без еднократните и временните мерки, преизчислено от службите на Комисията въз основа на данните в програмата и с помощта на общоприетата методология.

средносрочна бюджетна цел, която е постигането на дефицит от 1 % от БВП до 2015 г., което отразява адекватно изискванията на Пакта за стабилност и растеж. Напредъкът в посока постигане на средносрочната цел е 0,8 % и 0,7 % от БВП съответно през 2014 г. и 2015 г., въз основа на (преизчисленото) структурно салдо, а темпът на нарастване на държавните разходи е в съответствие с целевия показател за разходите от Пакта за стабилност и растеж. Бюджетните прогнози на програмата са изложени на различни рискове. Законът за финансовата компенсация на църквите, който понастоящем се обсъжда в Парламента, би увеличил дефицита на консолидирания държавен бюджет с 1,5 % от БВП в годината на влизане в сила. По-общо естеството и степента на предвидените консолидационни мерки по отношение както на приходите, така и на разходите, водят до значителен риск за устойчивостта на фискалната корекция след изтичане на периода на програмата. Бюджетна корекция досега се е основавала основно на повсеместни съкращения, които засягат и разходите, насърчаващи растежа. Допълнителни икономии в разходите за публичната администрация, които възлизат на почти 1 % от БВП, се планират за 2013—2015 г., но подробностите не са достатъчно конкретизирани в програмата. Накрая, по-голямата част от планираните мерки за приходите имат временен характер и следва да приключат през 2015 г. Според програмата съотношението на дълга към БВП се очаква да достигне своя връх от 45,1 % от БВП през 2013 г. и след това да спадне, главно поради прогнозираното постоянно подобряване на първичното салдо.

(8) През 2011 г. чешките власти одобриха увеличаване на намалените ставки на ДДС и на акцизите за тютюна; те също така одобриха сериозна данъчна реформа, засягаща данъчното облагане на доходите от труд, която трябва да влезе в сила през 2014 г. По-нататъшни промени в данъчната система бяха одобрени на държавно равнище през април 2012 г. Някои засягат данъците, свързани с околната среда и жилищата, които в момента са по-ниски. Предложеният временен характер на разпоредбите в данъчното облагане на заплатите би създал допълнителни разходи за привеждане в съответствие и би понижил степента на предсказуемост за данъкоплатците. Освен това ниското ефективно данъчно облагане на самонаетите лица в сравнение с наетите, чрез широко прибягване до еднократни плащания и данъчни облекчения, ще бъде само частично засегнато от новите предложения. Накрая, правителството прие мерки за борба с измамите в областта на ДДС и данъците върху горивата и предприе първи стъпки за въвеждане на единен събирателен пункт. Въпреки това, спазването на данъчното законодателство все още е проблем и сегашната система за събиране на данъците не се основава на ясна и цялостна стратегия за данъчно съответствие.

(9) Чешкото правителство одобри и частично изпълни реформа на пенсионната система, насочена към възстановяването на фискалната устойчивост и увеличаване на пенсионни спестявания. Въпреки това предвижданите фискални дисбаланси в пенсионната система все още са високи в сравнение със средните за ЕС. В реформата не беше включена изрична връзка между законово установената пенсионна възраст и продължителността на живота. Капацитетът на новата финансирана схема за повишаване на средната пенсия в бъдеще зависи от дела на работниците, особено на по-младите, участващи в нея, и от очаквания процент на възвръщаемост в дългосрочен план. Въпреки това не бяха оповестени мерки за стимулиране на участието в тази схема и би било удачно да

се предоставят повече насоки за потенциалните вложители. Освен това новата схема за ранно пенсиониране, предложена от правителството, представлява голям риск за надеждността и амбициозността на реформите за постигане на ефективно увеличаване на пенсионната възраст и адекватни пенсии.

(10) Общият процент на безработицата е по-нисък от средния за ЕС, но жените с деца и други уязвими групи изпитват трудности за реализацията на своя потенциал на пазара на труда. По-ранното завръщане от родителски отпуск, което би предотвратило загубата на умения, зависи от по-голямата наличност на заведения за грижи за деца, особено за деца под 3-годишна възраст. В тази връзка правителството улесни техническите изисквания за създаването на частни детски градини и предвижда предоставяне на данъчни стимули за подпомагане на развитието на частните заведения за деца, с което частично се изпълняват препоръките. Тъй като обаче само 3 % от децата на възраст под 3 години посещават официалните заведения за грижи за деца (в сравнение с 24 % в ЕС-27 през 2009 г.), са необходими допълнителни мерки с оглед подобряване на участието на пазара на труда на родителите на малки деца.

(11) Няколко мерки бяха приети за подобряване на резултатите на публичната служба по заетостта. Регионалните бюра по труда бяха поставени под ръководството на нова централна служба по труда, и, като част от по-широка социална реформа, отговорността за плащане на социални помощи, които не се основават на осигуряването, беше прехвърлена от общините към бюрата по труда. Повишеното работно натоварване обаче ще окаже допълнителен натиск върху персонала на публичната служба по заетостта, чийто брой е намалял с 12 % през 2011 г. За подобряване на услугите за намиране на работа бе въведена система за външно възлагане на услугите по заетостта на частни агенции. Въпреки това, структурата на таксите изглежда неадекватна. Необходими са по-нататъшни усилия, за да се гарантира по-добро качество и ефективност на обучението, помощта при търсенето на работа и индивидуализираните услуги. Трябва да се предвидят необходимите средства и стимули. Следва да се въведе оценка на ефективността, за да се подобри насочеността, ако интервенциите и финансирането на програмите за трудова активност трябва да бъдат обвързани с резултатите.

(12) Все още има много възможности за повишаване на ефективността на публичната администрация въпреки неотдавнашните подобрения в някои области като услугите за електронно управление и намаляването на административната тежест за предприятията. Що се отнася до стратегията за борба с корупцията, приемането на новия закон за обществените поръчки, който е в сила от април 2012 г., е основното постижение. Въпреки това, правилното прилагане и изпълнение ще бъдат от решаващо значение за неговата надеждност и ефективност. Емитирането на анонимни дружествени дялове още не е било разгледано. Законът за държавните служители все още е в процес на подготовка, но трябва да бъде приет незабавно, за да осигури необходимата стабилност на администрацията. Освен това, нередностите в областта на обществените поръчки и неоптималното функциониране на системите за управление и контрол на публичната администрация са важни източници на проблеми при прилагането на фондовете на ЕС.

(13) Чешката икономика трябва да мобилизира факторите, благоприятстващи преминаването към растеж, основан върху иновации, по-висока добавена стойност и човешки капитал, тъй като възможностите за задълбочаване на реалното сближаване на базата на капиталоемък растеж изглеждат по-скоро ограничени. В процес на обсъждане е реформа на висшето образование. Въпреки че включва промяна на текущия процес на акредитация, тя не е достатъчно ясна по отношение на ключовия въпрос за стандартите за оценка на качеството и, като се има предвид липсата на систематично събиране на данни и анализ, реформата не се ползва от подкрепата на академичната общност. Вследствие на влошаващите се резултати на чешките ученици, правителството предприе стъпки, за да гарантира минимални резултатите от обучението и започна стратегия за национални компютризирани тестове. Тези мерки обаче са прекалено ограничени, за да увеличат действително качеството и справедливостта на задължителното образование.

(14) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Чешката република. Тя извърши оценка на програмата ѝ за конвергенция и националната ѝ програма за реформи. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Чешката република, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид на необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на държавите членки. Препоръките ѝ в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—6 по-долу.

(15) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за конвергенция на Чешката република, като становището[7] му е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Чешката република да предприеме следните действия през периода 2012—2013 г.:

1. Осигуряване на планиран напредък по навременното коригиране на прекомерния дефицит. За тази цел, да изпълни изцяло бюджета за 2012 г. и да посочи мерки с траен характер, необходими за 2013 г., така че да се достигне средната годишна структурна корекция, посочена в препоръката на Съвета по процедурата при прекомерен дефицит. След това, да се гарантира адекватна структурна корекция, за да се осигури достатъчен напредък в посока постигане на средносрочната цел, включително достигане на целевия показател за разходите. В този контекст да се избягват повсеместните съкращения, да се запазят разходите, насърчаващи растежа, и да се увеличат усилията за подобряване на ефективността на публичните разходи. Да се използват наличните възможности за данъчни увеличения, които най-малко вредят на растежа. Изместване на високото ниво на данъчно облагане от трудовите доходи към жилищата и околната среда. Намаляване на различията в данъчното третиране на наетите лица и самонаетите лица. Предприемане на мерки за подобряване на събирането на данъците, намаляване на укриването на

[7] Член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

данъчни задължения и подобряване на спазването на данъчното законодателство, включително чрез прилагане на единен събирателен пункт за всички данъци.

2. Въвеждане на допълнителни промени в публичната пенсионна схема с цел да се гарантира нейната дългосрочна устойчивост. Преразглеждане на плановете, за да се позволи ранното излизане от трудовия пазар. Гарантиране на широко участие на по-млади работници в предвидената финансирана схема за подобряване на адекватността на пенсиите.

3. Вземане на допълнителни мерки, насочени към значително увеличаване на наличността на достъпни и качествени детски заведения за деца в предучилищна възраст.

4. Укрепване на публичните служби по заетостта чрез повишаване на качеството и ефективността на обучението, помощта при търсенето на работа и индивидуализираните услуги, включително на услугите, възложени на външни изпълнители.

5. Спешно приемане и прилагане на Закона за държавните служители за насърчаване на стабилността и ефективността на публичната администрация, за избягване на нередностите. Гарантиране на адекватно прилагане на новия закон за обществените поръчки. Разглеждане на въпроса с анонимните дружествени дялове. Гарантиране на правилното прилагане на средствата на ЕС и активизиране на борбата срещу корупцията.

6. Приемане на необходимото законодателство с цел установяване на прозрачна и ясно определена система за оценка на качеството на висшето образование и на научноизследователските институции. Гарантиране, че финансирането е устойчиво и е свързано с резултатите от оценка на качеството. Създаване на рамка за оценка, ориентирана към резултатите в задължителното образование.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател